

Сагата „постоянен адрес“ за българските граждани, живеещи в чужбина

Уважаеми читатели, на 7 февруари т.г. прочетох статията „С постоянен адрес само в сърцето“, публикувана на портала www.eurochicago.com. Самата аз редовно чета публикациите на колегите от Чикаго, защото предлагат актуална и злободневна информация по редица проблеми, които ме интересуват. Веднага се свързах с г-жа Марияна Христова, автор на материала, защото смятах, че имам какво да добавя по темата, касаеща значителна част от по-възрастните ни сънародници, живеещи в Чехия, а и за да поискам разрешение да цитирам част от текста.

Госпожа Христова ми отговори, че поради значимостта на проблема вече е изпратила писмо до официалните институции в България, вкл. до Министерския съвет с линк към споменатия материал. Със съгласието на eurochicago.com, представям на Вашето внимание част от публикацията „С постоянен адрес само в сърцето“: „След промени в Закона за гражданската регистрация, извършени през 2014 г., хиляди български граждани, живеещи в Чешката република от десетилетия, както и в други страни по света, са поставени пред риск да загубят гражданството си, заради липса на постоянен адрес в Родината. Някои от тях сезират тогава българските институции за този проблем, но мерките, които предприемат институциите в това отношение, са „козметични“ и не го решават.

В Р Чехия живеят над 2500 български граждани, установили се там преди 35-50 години. Това са възрастни хора, които не искат да се разделят със своето българско гражданство, които, дето се казва, искат да си умрат като българи, но са принуждавани да се откажат от него. Защото много от тях, по обясними причини, вече нямат постоянен адрес и живи роднини в България, а подновяването на българските им документи за самоличност изисква наличието на такъв адрес.

През м. юни 2014 г. една от тези наши сънародници, която е председател на Българския културно-просве-

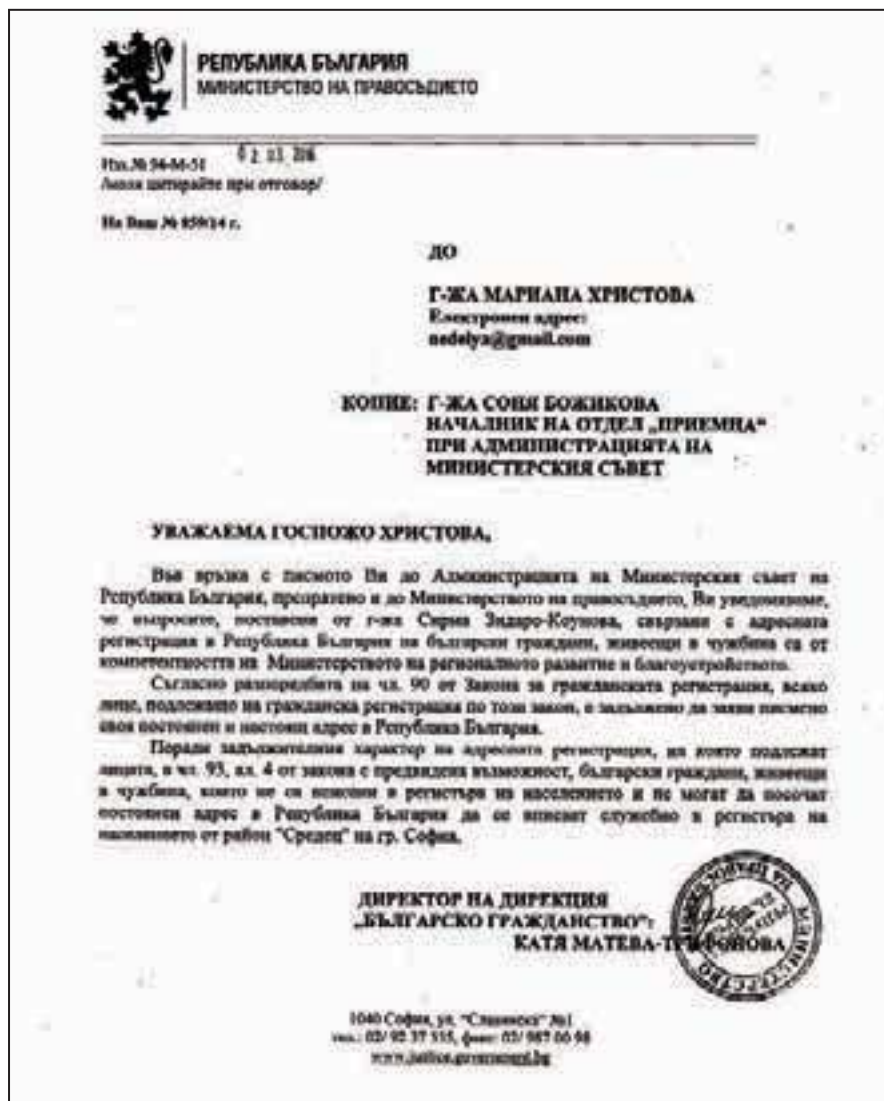
тен клуб в гр. Острава, Чехия – Сирма Зидаро-Коунова, се обръща с писмо до председателя на ДАБЧ, до Министъра на регионалното развитие и до Министъра на външните работи.

В писмото си г-жа Зидаро-Коунова казва: „До 2010 година паспортите са се продължавали в дипломатическите представителства на страната, българските граждани са посещавали тези български къччета и са усещали своята съпричастност към Р България, дори по този начин. Малко числова ориентация. Само в Чешката република живеят постоянно около 8000 български граждани, а с над 35-50 годишно пребиваване – над 2500 български граждани. Самата продължителност на пребиваването предполага, че става дума за вече възрастни хора. Това са граждани, които отдавна имат право да вземат чуждо / чешко/ гражданство, но са останали българи. И сега, когато са възрастни, българската държава, с последните изменения на Закона за гражданската регистрация и изискването за постоянен адрес в РБ, им поставя почти непреодолими препятствия за получаването на личен документ. /чл. 90 до чл. 95 ЗГР/...“

Уважаеми читатели, цитираната по-горе публикация е интересна и още по-важното – подробно и обстойно аргументирана, но поради големия ѝ обем няма как да бъде поместена изцяло на страниците на нашето списание. За желаещите да се запознаят с нея задълбочено, поместваме адре-

са ѝ: www.eurochicago.com/2016/02/postoianen-adres.

Какво обаче провокира собствения ми интерес към този материал? Беше зимата на 2014 г., а аз бях на работното си място на ул. „Америцка“, където се помещава редакцията на сп. „Роден глас“. В Българския дом, както го наричаме, дойде възрастен наш сънародник, г-н Ангел Спасов. По това време той все още ходеше без чужда помощ и често посещаваше Дома, за да се поразговори със своите сънародници, сред които се ползва с уважение и авторитет. Този ден обаче възрастният човек беше много разстроен, а от разказа му аз за пръв път научих за проблема „постоянен адрес“. Плачейки, г-н Спасов сподели, че се връща от Българското посолство в Прага, където са му казали, че не могат да продължат документите му за самоличност, защото няма постоянен адрес в България. От разговора ни стана ясно, че г-н Спасов подава молба за продължаване на българските му документи още през 2013 г., защото знае, че приближава края на валидността на старите му документи. Молбата му е приета от Консулската служба в Прага, а човекът заплаща дължимата такса. (В Република Чехия на чужденците се издава и съответен чешки документ за постоянно пребиваване, който обаче е пряко обвързан с наличието на чуждестранен, в случая български документ за самоличност. Т.е. ако не са валидни българските документи,

няма как да бъде продължен и чешкият документ, а той е необходим за получаване на пенсията, при посещение на лекар, изписване на лекарства и т. н.). Но причината за сълзите на дядо Ангел, както го наричаме, не беше всичко това, а фактът, че в Посолството го бяха посъветвали да подаде молба за чешко гражданство, за да си реши проблемите. Човекът, който тогава беше на 86 години, се гордееше, че въпреки чешката си съпруга и дългите години, преживени в Чехия, си е останал български гражданин! На всичкото отгоре му е било казано, че няма как да му върнат парите за внесената такса.

На следващия ден писах до Държавната агенция за българите в чужбина, откъдето ми отговориха, че са запознати с проблема и... толкова. Обърнах се и към г-н Петър Паунов, кмет на гр. Батак, откъдето е родом г-н Спасов, а реакцията на кметската

администрация заслужава похвала и гореща благодарност – хората издириха негова жива роднина, която бе изразила готовност да му даде адресна регистрация. Само че поведението на възрастните хора не винаги е според нашите представи и в крайна сметка дядо Ангел отказа предложението по свои си съображения. Тук в Прага, с каузата на г-н Спасов се зае една сърцата жена, четвърто поколение българка, г-жа Силвия Кръстева-Йелинкова, зам.-председател на сдружение „Българска православна община“. Тя писа до г-жа Маргарита Попова, вицепрезидент на Р България и до ДАБЧ. Докато чакаше отговор обаче, г-жа Кръстева не стоеше със скръстени ръце, а направи и невъзможното, за да помогне. В резултат на усилията ѝ чешките институции продължиха документа за постоянно пребиваване на г-н Спасов, но естествено със задължението да се

впишат и българските му документи за самоличност, когато ги получи.

Малко след описаните събития се срещнах със Сирма Зидаро и тя ми каза, че проблемът с личните документи на възрастните българи и в Острава е много сериозен и че подготвя официално писмо до българските институции. Какъв отговор е получила г-жа Зидаро става ясно от публикацията на Eurochicago.

През октомври 2014 г. по време на 10-ата Световна среща на българските медии подобна история ми разказа и колегата Диана Гласнова, която живее и работи в Хърватия. Следователно рискът да изгубят българското си гражданство наистина е реален не само за сънародниците ни, живеещи в Република Чехия.

Послеслов: От деня, в който за пръв път разбрах за проблемите, свързани с постоянния адрес, бяха минали две години, затова на 19 февруари т. г. отново поговорих с г-н Ангел Спасов, за да съм сигурна, че няма да допусна фактологическа грешка. За него „одисеята български документи“ вече приключва – от Посолството са му се обадили, че въпросните документи са готови и може да си ги получи. Как е успял ли? – в крайна сметка добър човек, живеещ в София, го е регистрирал на своя адрес. Естествено, личните си документи г-н Спасов е заплатил повторно, но вече е уведомен, че ако подаде молба в Консулска служба, едната сума ще му бъде върната. Само че дядо Ангел е решил, че няма да го направи. На въпроса ми защо, той отговори, че не вярва да му върнат парите, пък и повече от двегодишната сага му коства много нерви и влошено здравословно състояние. Въпреки всичко, и благодарение на добри българи, г-н Спасов вече има „онзи документ, който носят до сърцето си“, както казва г-жа Зидаро. Остава отворен въпросът как това ще се реши за останалите. На 8 март г-жа М. Христова ме уведоми, че е получила официално писмо от Директора на Дирекция „Българско гражданство“, коментиращо поставената проблематика. Предлагам на Вашето внимание това писмо – дали обаче наистина решава проблема с постоянния адрес – можете да поразсъждавате сами... ♦